„КАНАДА"
виходить кождого
тижня у вівторок.

Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50

Видає
Руська Видавнича Спілка
в Канаді
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

# КАНАДА

MARUNCHAK COLLECTION
Newspapers & Periodicals

## CANADA

„CANADA"
Ruthenian Weekly
Published every Tuesday by
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd. of CANADA
The best medium for advertisements.
Subscription Per Year $1.00
Address:
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

РІК І. Вінніпеґ, Ман. Вівторок 9 Вересня 1913. Число порядочне 2. Winnipeg, Man. Tuesday September 9-nd 1913. Число 2.

## НОВИНКИ.

### Вогонь знищив 50 блоків

Тисячі людий без даху.
Шкоди виносять поверх 6 міліонів долярів.

В місті Гат Спрінгс в стейті Арканзас, в Сп. Державах, вибух в суботу [illegible] обернув в попіл [illegible] блоків, і знищив [illegible] міста [illegible].

[illegible] вітром скоро розширив ся на сусідні доми та блоки. Ратунок був прямо неможливий. Люди утікали, куди тільки могли, ратуючи своє житє — а все своє майно та добуток полишили на поживу вогневи.

Шкоду обчисляють на 6 міліонів долярів.

Позбавлені даху та домашнього огнища мешканці перебувають тепер в споряджених на скору руку шатрах поза містом.

Вогонь ушкодив в місті водопроводи та електричні дроти, так, що вечерами в місті панує темнота, бо нема чим сьвітити. До міста прибули відділи міліції, яка охороняє бездомних та помагає в приверненю сталого руху в місті.

Міські газети з браку електрики не можуть вийти. Доносять, що направа електричних проводів забере найменше місяць часу.

**Страшний** чин збожеволілого учителя. В місті Деберлох в Німеччині, учитель, називськом Вагнер в приступі божевіля застрілив свою жінку і четверо дітий. Прибувши опісля до місцевости Мілгаузен, він підпалив в чотирох місцях двір; коли його хотіли злопити, він в метушні застрілив 8 людий і десять тяжко зранив. Утікши перед гонячою його товпою в стайні, постріляв там весь товар, стріляючи рівночасно на переслідуючих його людий. Загалом він [illegible] 250 стрілів і аж по вичерпаню всіх куль, якими був засмотрений, — удалось його обезоружити і звязати. Звязаного і тяжко побитого товпою, відставлено до шпиталю, де лікарі ствердили, що в наслідок побоїв, не мають надії утримати його при житю.

**100,000 дітий без школи.** Місто Ню Йорк яке ухвалило видати 250 міліонів на будову нового собвею, „забуло" постаратись о будову нових шкіл для міських дітий. Наслідок сего є той, що 100,000 дітий задля браку шкіл, не можуть учащати до школи і з неї користати. Сій стотисячній армії молодих жителів не лишаєсь нич иньшого, як цілими днями волочитись по улицях міста та набиратись „науки та образованя уличного".

**Холера в Одесі.** В місті Одесі, що лежить над Чорним Морем і числить пів міліона мешканців, як також в других поблизьких містах Николаєві та Ростові вибухла холера. Власти роблять заходи, щоби сей страшний гість не розширив ся по других містах.

**Кара за замах** на професора. Дня 15 червня 1912 р. стріляв ученик четвертої класи реальної школи Франц Стах, до проф. Шидека. Стаха увязнили, проти нього відбула ся відтак судова розправа, на котрій його увільнено. Всеж [illegible] шкільна Краєва Рада прогнала його із всіх галицьких шкіл, а тепер ще — на внесене галицької шк. ради — міністеріяльним рескриптом виключено Стаха від публичних і приватних служб у всіх державних заведенях, підчинених міністерству просьвіти і віроісповідань та міністерству публичних робіт, які виходять поза межі людових шкіл та в усіх приватних заведень тої самої категорії. О скілько [illegible] мають право прилюдности.

**Шпіонажа** в німецькій армії. На полю маневрів під Штетіном німецький полковник Штайн дістав приказ, щоби безпроволочно зголосив ся до головної кватири. Дістаавши се візване, почав віддаляти ся в противнім напрямі. Тоді його придержали і відставили до головної кватири. Як виказало слідство, Штайн займав ся шпіонажею в користь Росії.

**Знов** озьвіроне жовнірів. Наймичка Анна Долинюківна відпровадила у Львові в ночи до дому інвалідів свою сестру, котра в тім домі служить у одного капітана. Долинюківна була в товаристві свого нареченого Жичинського. Вертаючи, сіли обое на хвилю на плянтах, щоби відпочати. Нечайно напало на них около 20 жовнірів і почали їх обое немилосердно бити. На крик битих надбіг поліціянт. Жовніри старали ся поліціянта переконати, що авантуру викликали [illegible] ра побиті. Поліціянт спровадив отже їх обое на поліцию. Та тут найшли ся два сьвідки, котрі ствердили, що жовніри були виновати в цілій справі та що вони побили Долинюківну і Жичинського. Поліція звернула ся в тій справі до військових властий.

**Суфражистки** воюють дальше. — Суфражистки підпалили в Льондоні славну [illegible] школу [illegible] Долвіч Колледж, яка була збудована в р. 1870 і коштувала пів міліона долярів.

Пожар побачила ще зачасу поліция і прикликали фаєрменів, які вогонь угасили і не дало йому зробити богато шкоди. Коло віхпаленої школи найдено порожну баньку від нафти та друковані відозви суфражисток.

До сеї школи учащає шістьсот хлопців.

**Повішений ожив.** В місцевости Старк в Фльориді, повішено недавно мурина, що звав ся Герсі Мічеля, за убите другого Мурина. По 38 мінутах узнали його два лікарі за мертвого. Коли однак положено його до трумни, почав він давати знаки житя і жив ще цілих три години. Опісля показало ся, що його карк полишив ся незломаним.

**Відобрав** собі житє при помочи динаміту. — В осаді Катуїнин в Росії, бандита Троянов, який був пострахом цілої околиці підійшов до громадки селян і попросив вогню до цигара. Отримавши вогонь, Троянов відійшов на бік та вложив собі до рота динамітовий набій, а опісля запалив.

Наступив сильний вибух і голова Троянова розскочила ся на дрібні кусники.

В убраню самоубийника найдено лист до прочих бандитів з його шайки, в якім він просив їх, щоби його не забули та справили по його смерти "гідні поминки."

**Розправа** фабрики Крупа. — В Берліні відбула ся розправа проти сімох урядників міністерства війни. Справа мала такий початок: Підчас нарад в парляменті над побільшенєм війська в Німеччині соціялістичний посол Лібкнехт виступив з обжалованєм [illegible] і проти фабрики [illegible] на. Він сказав, що [illegible] ка підкупнює урядників [illegible] міністерства війни, [illegible] є від них тайни оферт [illegible] ших фабрик оружа, наслідком сего ставить низші ціни і дістає замовленя. Крім того, щоби все мати такі замовленя, фабрика Крупа підкупувала французькі часописи, котрі пишуть, що треба війни з Німеччиною і німецьке правительство, опираючись на сих голосах часописий, безперестанно домагає ся нових гроший на з'оружене. Сей закид показав ся правдивим і всіх обжалованих засуджено що кілька місяців, бо сьвідки зізнали, що обжаловані давали ся перекупльовати.

Кошти сеї розправи винесли 21 тисяч марок. Їх заплатить пруське правительство бо засуджені не мають гроший.

— **Скок злочинця** з зелізничого воза. З поспішного поїзда, який їхав около полудня з Будапешту до Відня, випав по дорозі гарно одягнений мужчина і без сьвідомости лежав на шляху. При нім не найшла зелізнича служба жадних паперів, які моглиби ствердити его тожсамість. Служба зелізничого поїзда зізнала, що він хотів вкрасти в возі одному [illegible] гроші, а коли се єму не удало ся і хотіли его увязнити, вискочив з воза. Злочинця перевезено до поліційних арештів в Будапешті. Тут, коли прийшов до сьвідомости, зізнав, що зове ся Франц Лешинський і що походить з Галичини. Поліція догадує ся, що він є членом міжнародної ватаги злочинців, яка занимає ся окраданєм подорожних в зелізничих возах.

## Мир не певний.

Хоч вже всі і всюда говорять про мир на Балкані, однак сей мир не є певний. Турецчина стягає з своїх азійських посілостий що найліпші війска і обсаджує ними околиці коло Адріянополя та посуває ся в глубину Тракії, хотячи сї землї затримати для себе. Адріянополь Турки [illegible] укріпили і [illegible] ніяку [illegible] не хотять його віддати Болгарам.

Болгари роблять пертрактації з Румунією, щоби ся посилала [illegible] відобрати Адріянополь [illegible] готова кождої хвилї [illegible] вісти війну Туркам.

Єсли Румунія рішить ся сповнити просьбу Болгарії, тоді наступить третя балканська війна, яка буде не меньше страшна і кровава як попередні, бо Турецчина має вже коло Адріянополя поверх 200,000 добірного війська. Великі держави поки що напирають на Турецчину, аби ся забрала свої війська з Тракії та добровільно віддала Болгарам Адріянополь. Турецчина однак не хоче про се анї чути та на всякий случай спроваджує провіянт та амуніцію для своїх війск в Адріянопіль та Тракії.

Незалека будучність принесе нам або певний вже мир або нову війну на Балкані.

**Війна Турецчини з Росією.** — Часопись Tribuna яка виходить в Римі доносить, що російський амбасадор в Цариграді заявив Високій Порті, що Росія жадає, аби Турецчина покинула території, загарантовані льондонським миром Болгарії, а окрема міста Дедеагач і Лягош. В разі несповненя сього жаданя Росія відкличе свойого амбасадора з Цариграду і поступить так, аби перефорсувати волю Европи.

Новое Время взиває російське правительство, аби з помочию Франції переведо фінансовий бойкот на Турецчину так довго, поки Турецчина не уступить ся з Адріянополя.

КРАЯНИ!

ВСІ ЛЮДИ котрі хочуть посилати гроші до краю, най ся до нас удають, ми посилаємо гроші так, що там в краю рівні дістають.

ПОЧТА і заміна від толяра лиш коштує 2 центи.

ЛЮДИ котрі не мешкають в Вінніпеґу можуть до нас присилати гроші а ми пішлемо до краю і їм зараз вишлемо рецепіс.

ТАКОЖ як маєте чеки то до нас присилайте а ми приймемо зе к е шем.

Ми спроваджуємо людий з краю скоро і так що не мають жадного клопоту в дорозі, також продаємо шифкарти до краю на всіх найлїпших шифах і міняємо гроші на краєві.

Продаємо марки краєві і канадийські. — [illegible]

ALLOWAY & CHAMPION, LTD. 667 Main Street Winnipeg, Man.
C. GENIK. Управитель загр. відділу.

# Вісти з Старого Краю.

### БРАКУЄ 81.000 РЕКРУТІВ.

Гроза війни, яка висіла над Европою, а дальше елементарні нещастя, які навістили сего року Галичину а вкінци шалена аґітація компанії Canadian Pacific за еміґрацією до Канади і Сполучених Держав — відбили ся дуже дошкульно на військовій силі Австро-Угорщини. Оказало ся, що з 183 тисяч покликаних сего року до асентерунку молодців в Галичині, бракує 81 тисяч. Всі вони покинули рідний край і виеміґрували до Америки, а головно до Канади.

Австрія задумала підвисшати в сім році силу свого війська о 60.000 людий — а тимчасом втратила вона з свого числа 80.000 людий, значить ся мусить тепер з оставших в краю зібрати решту щоби зрівнати число своєї армії.

Тим страшнійшою представилась для уряду ся масова дезерція — позаяк ціле число бракуючих, се є 81.000 припадає тільки на саму Галичину і Буковину.

В сій отже справі міністерство війни інтервенювало у намістника Галичини Коритовського, який видав тепер острі розпорядженя що до еміґрантів, після яких людям від 18 до 36 року житя не вільно виїжджати з краю. Місцеві та граничні власти дістали розказ арештованя і відставленя до місця приналежности кожного, кого підозрівають о намір утечі за границю.

Належить додати, що краєві польські власти не старались до тепер запобігти еміґрації, маючи в тім спеціальні свої „народові інтереси" — і аж на жадане міністра війни та центрального правительства — робить ся заходи в прининеню дальшої еміґрації.

**Відкликане маневрів.** Військова команда у Львові одержала з міністерства війни телеграму, якою відкликано маневри з огляду на елементарну катастрофу яка навістила галицьких хліборобів. Також в Чернівцях і в Кракові відкликано маневри. Резервісти покликані на сі маневри та жовніри, які кінчать третій рік служби, підуть незабаром домів. Відкликанєм маневрів сповнило міністерство війни домаганє галицьких хліборобів, яке рішучо заступила їх преса.

**Хто спричиняє еміґраційну горячку?** До Петербурга прибув спеціальний відпоручник департаменту праці північно-американських Спол. Держав, В. Гавбенл. Його вислало тамошне правительство до Европи для прослідженя причин еміґрації з старого краю, котра в останних роках прибрала незвичайні розміри. Американські громадянські круги підозрівають, що зріст еміґрації з Европи до Америки являєть ся не вислідом проявів економічного і суспільного характеру, але наслідком аґітації пароходних товариств, котрі в погони за зисками уживають шкідних засобів до витвореня еміґраційної горячки. Діяльність аґентів еміґраційних стрічає особливо підхожу почву в Росії та балканських краях. Як се припущене потвердять поміченя американського делеґата, то правительство Спол. Держав видасть зарядженя, щоби паралізувати шкідну діяльність пароходних товариств, котра приносить Америці богато шкоди.

**Як поліціянти** знущають ся над арештантами. В Східниці коло Дрогобича зайшов перед кількома днями случай, який нагадує відносини, що панують по російських казаматах. Тамошний господар, Микола Проць, будучи нетверезим, підчас сварки вдарив в лице заступника війта. Сей Проця приарештував, казав замкнути до громадського арешту і тут придержано його цілу ніч. Рано випустили його з арешту та він ледви доволік ся до сусідної хати, де серед страшних мук закінчив житє. Переведена судовим лікарем дром. Тігерманом секция тіла виказала внутрішні кровотоки, поломане ребер та синці на тілі. Се явний доказ, що над одним Процем в арештах хтось по звірски знущав ся. На основі орєченя судоволікарської комісії увязнено під задїлом злочину убійство тамошного поліцианта, Пайончковського. Пайончковського відставлено до арештів в Дрогобичи, а звідтам помандрує до окружного суду в Самборі. Додати треба, що сей польський поліциянт — се заїда з Росії, не є навіть австрійським підданим, а походить з радомської ґубернії і така звірина заходить між руських хлопів, щоби над ними знущать ся.

**Убийство** в касарни. — В віденських касарнях придвірної ґвардії при ул. Маріґільф вбив військовий слуга Якубовіч до мешканя капітана Айзенкольба і вистрілив до женщини, що саме була з відвиданами у капітана. Вона померла від стрілів. Ранив також капітана і підофіцира, котрий хотів ратувати капітана; капітан умер від рани. Померша женщина була се зубожіла графиня Марія Вольца, що була для товариства в одній шляхотській родині в Будапешті. Айзенкольб 45-літний чоловік, батько 16 літньої дочки розвів ся з своєю жінкою, щоби оженити ся з Марією Вольца. Стан Якубовіча котрий кинув ся потім через вікно і поранив ся, є небезпечний.

**Престолонаслідник** ґенеральним інспектором армії. Цісар іменував відручним письмом архикнязя Фердинанда ґенеральним інспектором цілої оружної сили. Архикнязь Альбрехт був подібним, що мав се високе військове достоїнство. Престолонаслідник архикнязь Франц Фердинанд був до цісарської диспозиції і в сім характері виступав від двох років цісаря на великих маневрах.

**Самоубийство** у вязниці. — В слідчім арешті в Тарнові повісив ся семдесятьлітній купець Хаїм Крайніґ, якого арештовано під замітом фальшивого краху. Крайніґ упав жертвою сегорічної фінансової кризи.

**—Галичина** одержить 8 міліонів корон запомоги на зарядженє наслідків елементарної катастрофи через інвестиційні праці. Таке внесене поставив нам. Коритовський, а міністер Даґуош заявляє, що воно буде точно сповнене центральним правительством.

**Сербія** і Австрія. — Віденська часопись Neue Freie Presse містить розмову свойого кореспондента з сербським президентом міністрів Пашічем, котрий заявив, що Сербія бажає кинути заслону і забути те все, що діяло ся в послїднім часї. Сербія хоче удержати торговельні зносини з Австрією і руководити ся тут не політичними симпатіями але торговельними інтересами.

**Вибух** гармати. В австрійському порті в Полї на одному кораблі пукла ґармата, в часї проби, [illegible] офіцирів стратило [illegible], шістьох тяжко ранених, кількох легко. Між раненими є також граф Веленбурґ, предсїдатель технічного комітету маринарки.

**Бомба** з причини помсти. В вілї недалеко Триєсту підложено бомбу, котра вибухла в той час коли в сальонї відбувала ся забава. Між гістьми повстало замішане, серед якого кількох осіб ранено. Бомбу підложив один з сусідів зате, що його не запрошено на забаву.

**Ранений** в двобою. В двобою на шаблї між премієром угорського кабінету гр. Тісою а маркізом Гр. Палавіціном, австрийським поручником, обидва отримали легкі рани в голову. Маркіз обвинувачував премієра отсе, що той вплинув на свідків в процесї Володислава Люкаса, обвинуваченого о перекупство. Се вже третій двобій гр. Тіси в сїм роцї.

### Стріли до румунського короля.

До Льондону прийшла вістка з Букарешту, що сповіщує про сьмілий напад бандитів на румунську королівську пару. Король Кароль і королева Єлисавета, звісна в кругах письменників під псевдонімом Carman Sylva, вибрали ся автомобілем на проїздку в кліматичні округи Сінаа, в румунських Карпатах. Нагло в одному проємицї на спадистій горі появили ся узброєні бандити і стали стріляти з карабінів та револьверів до автомобіля. Шофер побачивши небезпеку, пустив машину в рух о скілько було можливо скоро і тим способом урятував королівську пару від нещастя. Король і королева вийшли з небезпеки цілі.

Сейчас повідомлено о сїм нападї жандармерію, котра почала слїдити за бандитами. Та дарма. По них і слїд загинув.

Говорять, що се не був звичайний напад в цїли рабунку, але, що се був політичний замах, спричинений балканськими непорозуміннями. Здаєть ся, що після сего королївська пара покине на все санітарні прогульки в розкішні карпатські гори.

### З родинного житя.

Іван Фольцік, робітник в залізничих варстатах, зажадав приарештованя своєї жінки, Кароліни Фольцік, що перед кількома днями забрала она йому з дому 2 пари штанів, 2 камізольки та книжочку каси ощадности на 20 кор. і втїкла. Вчера прихватив ei Фольцік як раз, коли котіла піднести в касї грошї. Жінка оправдувала ся, що зробила те з голоду, бо чоловік не хоче дати їй грошей на удержанє, грошї пропиває, та бє жінку. Поліцийний комісар пустив обох „злочинників" на волю.

**Російські** поліції „при роботї". Після того як в пресї появило ся кілька статий про надужитя слїдчого відділу поліції у Вільнї, зарядив тамошний ґубернатор ревізию відділу, яка викрила цїлу низку надужить, знущань над арештованими і незаконних арештів. Від начальника відділу, Федорова, зажадали пояснень, але він попросив проволоки, бо їхав на слїдчий зїзд, що був у Петербурзї. Тим часом він хотів таким способом затерти справу. Як раз в день відкритя слїдчого зїзду в віленській ґазетї появила ся звістка, наче би то поліция викрила грабіжників, що збирали ся грабити відділ державного банку. В ґазетї розхвалювано слїдчих аґентів. Зараз же про се дано знати телеґрамою до Нового Времени та Петербурської Ґазети і Федоров попросив, щоби його перенесли в инше місто. Та міністерство не перенесло його, а розглянувши справу викрило, що вся історія з ограбленєм державного банку видумана. Начальник слїдчого відділу мусїв „заслабнути" і взяти відпустку. Тепер ревізия їде далї і викриває що раз нові надужитя знови слїдчих полициантів зі здоліками і т. ин.

**Автомобілеві** бандити. В Вільгельмсбурґу двох бандитів заїхало під банк, а увійшовши в середину з револьверами в руках зажадали видачі гроший. Касієр спротивляв ся і тому упав пробитий револьверовою кулею. Бандити забрали всю готівку, що була в касї і вскочили до самоходу утїкли.

**Трагічна виправа** по золото. — З Красноярска в Сибірі доносять про голодову смерть двох глядачів золота, Сельонова і Ґаркіна, котрі в 1910 р. перебували на якісь острові без назви на Ледовім океані у гирла рік Хатанґ і Анабари. З полишеною в хатї Ґаркіном записки показуєть ся, що засіб муки вичерпав ся їм в січни, а приготовлені мясні продукти було не можливо з причини бурей, які тривали цїлу зиму і [illegible]. Сельонов умер в січни. Ґаркін через 50 днів живив ся мороженою товщею, шкірою, мясом білих лисів, а в кінци навіть постїлю, зробленою зі шкір оленів. Ґаркін здаєть ся умер з початком марта.

## Українське політичне становище в Европі.

Балканська війна покищо закінчила ся. Воюючі держави нібито погодили ся. Чи на довго?... Побачимо.

Австрія-держава, котра нас Українців інтересує вийшла з покінченої війни побідженою. Правда кров австрійських горожан не пролила ся, держава не стратила нічого з своїх територіальних посїлостий, але понесла великі втрати матеріальні і ще більші моральні. Австрія стратила свій вплив на балкані. Мрії Австрії про Балкан розвіяли ся, бо колись слаба її сусіда Сербія, стала могучою державою і тепер зможе з успіхом реаґувати на всякі заходи Австрії. Прочі балканські держави також не мають за що симпатизувати з Австрією, бо вона супроти них виступала дволично. Раз була по стороні Туреччини, другий раз по стороні Болгарії, а там підпирала домагання Румунії. Становище Австрії в справі самостійности Альбанців розвіяло прихильність взглядом се Греції. Супроти сего Австрія не може будувати своїх плянів на Балкані. Вона мусить звертатись в иншу сторону. Очи австрійської дипльоматії глядять тепер на північ, на українські землї в Росії.

Будучність Австрії спочиває в федерації північних славянських народів як Українців, Поляків і Чехів. По успокоєню балканської ворохобні европейські держави будуть мати до дїла з новими клопотами.

Українцї як в Австрії, і в Росії в останніх роках пробуджують ся до нового житя. Питанє самостійної України стало вже актуальним і ніхто вже з інтелїґентних Українців не сумніває ся, що незабаром мусять наступити політичні зміни.

Ідеал самостійности є психольоґічною конечностю истнованя і розвитку нациї Коли ми були на низшому культуральному степени, той ідеал самостійности в нас не був ясний, ми про свою власну державу навіть не думали. Ще десїть в 1900 р., наша галицька молодїж поставила ідею Самостійної України як найдальшу цїль усїх наших стремлїнь, то супроти такої сьмілої думки виступили старі Рутенцї і заявили, що се нїколи не стане ся, сегодня минає з того часу тільки 13 років, а колишня „утопія" [illegible] актуальною справою, якою починають займати ся европейські дипльомати.

Про самостійну укр. державу думали ще в XIX століттю такі великі люди як Бісмарк, котрий став творцем великої і сильної Німеччини.

В роцї 1888., коли заносило ся на війну Австрії і Прус з Росією, німецький фільософ Едуард Гартман в порозуміню з Бісмарком, помістив проєкт самостійного королївства (київського) в берлінській часописи „Die Gegenwart". Головною тенденцією Гартмана було поставити доказ, що Росію для убезпечення проти Европи належить конче поділити. Мрії Росії - се злука всїх славян під своїм пановане. Се загрожує державному житю Австрії: та Европа не дозволить щоби Росія розрістала ся, щоби стреміла до всесьвітнього панованя.

Гартман наводить ріжні проєкти, що вказують спосіб, яким можна ослабити, а то й зломити могучість Росії. Між ріжними проєктами знаходимо згадку і про „Самостійне Київське Королївство, — евентуально під протекторатом Австрії.

В повстаню сеї нової держави бачить автор ґрунтове відірване Росії в самих основах, бо зі стратою укр. земель Росія стає красом надто убогим, тратить обильні збори пшениці кукурузи, ячменю, бурака, і позбуває ся величезних доходів з копален угля, заліза, соли, міди, цинку, нафти і много срібла.

Отже кількома словами я переповів провідну думку німецького фільософа і великого сьвітового політика, бо що писав Гартман те думав Бісмарк. Отже про нашу державну самостійність клопотались люди ще тоді, коли ми спали і не мріяли про свою незавсимість.

З того часу не одна капля води вплила в море, не один переворот на наших очах відбував ся - та ми спимо. Широкі народні маси ще не знають як слід хто вони, яка в них історія і яка можлива будучність. Національна ідея не має поширеня. Народні маси спять неначе заражені якоюсь нездоровою апатиєю. Всі вижидають чогось, А довкруги довершують ся дуже важні подїї, що потрясають основами европейських держав.

Нам пора піти в народ і осьвідомити його і запізнати його з нашими стремлїнями, та національною ідеєю, щоби як найширші круги підготовляли ся до „Воскресенія" України.

---

# ВСЯЧИНА.

## „Ножиці."

Орґінальна „розвідка" присьвячена редакторови „Ранка."

Майже кождий чоловік знає, що то є ножиці, та як корисним і потрібним в домашнім господарстві та промислі є сей інструмент.

Ножицями тне кравець матерію на убрання .. ножицями тне бляхар бляху... ножицями підтинає садівник присохлі галузки з дерева... ножицями вирізує ся всякі взори... ножицями притинає ся всякі шнурки, дроти, дротики і т. д. Ножицями навіть підтинає "барбер" чуприну з голови редактора "Ранка" і прочих нас грішників...

Ще є один фах людий, якими ножиці стають незмінним помічником — а се редакторам ґазет. Ви не найдете і одного редактора ґазети, котрий не уживав би собі до помочи ножиць — себто не передруків або переводів з иньших часописий або книжок — навіть сам редактор Ранка практикує то саме...

Редактори прим. в Вінніпеґу хотять в своїх часописях сказати читачам що ся стало десь там у Мексико, або що діє ся в Галичині, або кілько людий згинуло у балканській війні; очевидна річ, що жаден з тутешних редакторів не їздив до Мексика або до Галичини [illegible] ся що там дієсь, а[illegible] не рахував трупів в балканській війні, навіть редактор "Ранка" сего не робив — а прямо бере першу ліпшу ґазету, в якій про се говорить ся, бере в руку ножиці або перо і витинає або переписує те, що уважає за потрібне для своїх читачів і каже друкувати в своїй часописи.

Друга річ знова, то се — що є мудрійші та здібнійші люди від редакторів, перед якими сї послїдні мусять склоняти голову — навіть ред. Ранка мусять приклонити ся, якже. Ред. Ранка пр. не потрафить так написати розвідки „про євангельську віру в Старій Англії" — як написав ей Драгоманів — ми знова не удамо написати такої чудної повісти, як Гоголя „Тарас Бульба"... Не хоче ся нам також вірити, щоби дописи які є в Ранку були оригінальним твором редактора, бо инакше не булиб се дописи... Значить ся як ми так і Ви і прочі братія користуємось чужими творами та писанями, а їх лиш „ножицюємо" та сортуємо а попри то після спромоги та часу і своє пишемо як Ви, так ми і другі... Чи не так п. редактор "Ранка?"

### Мудре средство.

В Копенгаґі і Амстердамі обходить ся поліция дуже гарно з пяницями, а зате поступає незвичайно остро з продавцями горівки. Як тільки поліціянт побачить, що з шинку вийшов пяний гість, він сейчас приклікає повозку саджає в неї пяного і відвозить його до найблизшого комісаріяту. Там оглядає лікар, а опісля cїдає разом з ним і відвозить його домів. На другий день мусить властитель шинку заплатити кошта за повозку і за лікарські оглядини. Кажуть, що се средство дуже помічне.

## Кровава статистика воєн.

Римська „Tribuna" містить в фейлетоні Ґостона Бодарта, много дуже займаючих статистичних даних, які відносять ся до воєн з останних триста літ в Европї. Досліди Бодарта відносят ся до часів від 1618 до 1905 р. і обнимають всї воєнні виправи (битви, облоги, злучі, борби на мори і т. д.) в яких страти виносять найменше 2.000, жовнірів. В тих 287 роках начислив Бодарт ворожих сутичок 1.700, в тім числї 1044 бої на суші, 122 морскі битви, 400 облог і 44 злучі. Найстрашнійшою була трийцять літна війна, яка вела ся на области німецької держави з 86 борбами, дальше іспанська сукцесийна війна з 105 сутичками, опісля семилітна війна з 111 боями, перша коаліцийна проти Франциї з 183 битвами, друга з 102, війна в Іспанії від 1808 до 1813 р. з 95 і війна в Німеччині з 86 битвами. З оглядом на число воєн стоїть на першім місци Венеция, яка вела 54 роки війну против Туреччини, а на останнім війна Карла Альберта против Австрії 1849 р. який покінчив сї в 6 днях. З загального числа тих сутичок припадає на Францию 1079 боїв (652 на суші, 63 морскі борби, 332 облоги і 32 злучі), або 63 прц. всїх борб в часї 287 літ в Европї; дальше Англія, Росия, Пруси, Іспанія, Туреччина і т. д. Сї всї війни вели держави з ріжним щастєм. І так в 1079 битвах побідила Франция 584 разів, а була побіджена 495 разів. Пруси і Англія мають 60 прц. побідних виправ против 40 прц. програних; Австрия 42 прц. побід Іспанія 36 прц. і т. д. Франция вела війну почавши від XVII віку аж до нині против 15 держав; в війні з Австриєю побідила она в 262 борбах а була побіджено 196 разів; в війні з Англією побідила 120 разів, а упала 155; против Іспанії мала 119 побід і 45 поражень; против Нідерландії 80 побід і 63 поражень; в 8 війнах які вела Франция против Німеччини, побідила 152 разів, а була побіджено 155 разів. В борбі над Седаном втратили Французи 38 тисяч жовнірів а Німці 9 тисяч. Дня 2 вересня 1870 р. виїхало на поле борби 85,869 жовнірів, 39 ґенералів і цїсар. Облога Штрасбурґа тревала трийцять днів, так само Меца, які опісля впали в руки Німців. Облога Парижа, яка тревала від 19 вересня 1870 р. до 28 січня 1871 р. закінчила ся зі стратою Німців 12 жовнірів, підчас коли Французи стратили 24 тисяч жовнірів.

Битви, в яких стало против себе 300 і більше жовнірів були сесь які: Ґревельоте (113000 Французів і 187-000 Німців), Смоленьск (170 000 Французів і 120000 Росиян), Седан, Фальчі (260 000 Турків і 120000 Англичан), Кеніґрец (220000 Прусів против 215000 Австрийців і Саксонців), Липск (175 000 Французів против коаліциї 325000) і Мукден (310 000 Росиян і 314 Японців).

А тепер найстрашнійша часть воєнної статистики з останних 300 років. Під Мукденом впало 138 тисяч жовнірів на загальне число 624 тис; під Седаном 111 тисяч на 320 тис. жовнірів; під Бородіном 80 тис. на 246 тис; під Ватерльо 45 тис. на 192 тис; під Ваґрамом 63 тис. на 290 тис; під Дрезном 50 тис. на 220 тис; під Плевном 50 тис. на 163 тис; під Австерліц 46 тис. на 148 тис; під Сольферіном 39 тис. на 270 тис. і т. д. В двайцятьлїтних війнах Наполеона згинуло 50 тисяч офіцирів, 3 тисячі ґенералів і офіцирів головного штабу. В німецко-французкій війні в 1870 р. стратили Французи 6802 офіцирів головного штабу, а Німці 6229. Туреччина вела з Росиєю вісім воєн в 33 річних компаніях, а Поляками 4 війни в 22 роках, а Австриєю 7 воєн в 37 роках, а Францією три війни в 14 роках, з Еґиптом дві війни в 8 роках, з Грециєю дві війни в 10 роках і з Англією [illegible] війни в двох роках. Росия побідила Туреччину 26 разів, а була побіджена 80 разів, в борбі з Австриєю мала Туреччина 23 побіди і 40 поражень, з Грециєю три побіди і 12 поражень. В борбах під Очаковом і Ізмаїлом втратили Турки 14000 і 44 000 жовнірів, під Зентою 10 000 на 30000 жовнірів, під Коничовом 12000 на 14,000, під Плевною 7000 на 35000, а під Наваріно 8,000 на 20.000 жовнірів.

В недавно минувшій балканській війні згинуло разом 400. тисяч людий.

**Папські** лікарі. Стан здоровля папи Пія X. котрий обходив недавну 10-літну річницю свого панованя, є все ще поважний і грозить небезпекою мимо енерґічних заходів лікарів, аби продовжити житє старенького пацієнта. Хороба Пія X. звертає також увагу на папських лікарів, як на тих, котрі своїми заходами бережуть кождочасного найвисшого достойника церкви. Цікаві подробиці про папських лікарів, в XV і XVI століття находимо в „France medicaly". Папський лікар мав в сих часах помпатичну назву: „архіатрас", хоч не побирав звичайно сталої пенсії; платня його була залежна від стану здоровля папи. За Інокентия IX, котрий вічно хорував, гонорар папського лікаря хитав ся між 340 а 1600 кор., залежно від скількости візит. Лікарі меншали в сих часах стало в Ватикані, а їх чинности, не кінчили ся смертю пацієнта. Папський лікар мусів забальсамувати тіло помершого. Журба о здоровлє папи стала ся причиною, що лікарі прийнєсували їм прамо без цінні лікарства і уживали всяких можливих средств, аби продовжити їх житє. Коли папа, папа Інокентий IX лежав вже в агонії, впав [illegible] лікар на думку, аби впровадити в орґанізм хорого крови з трох сильних молодців. Операція удала ся знаменито, але наслідком її було се, що так папа як і сї три молодці померли майже одночасно.

**Пчоли** без жал. По кількалітних пробах за усилях удало ся пасічникови Террілеви в стані Індиана виховати породу пчоли, котра імовірно буде призначена на те, щоби викликати в области пасічництва великий переворот. Через спроваджене пчіл королевих італійського походженя з пчільми з Кипру удало ся йому виплекати нову породу пчоли, котра не має жала. Протягом дальших помічень показало ся, що та порода пчіл без жал приносить пасічникови значно більші корести, чим наші. Пчоли без жал є сильнійші, збирають о много більше меду і витворюють мід смачнійший чим пчоли з жалами.

**Вишкодоване** за утрачену любов жінки. — В місті Дітройт, Міч., заскаржив перед суд Поляк Михайло Фрончак свойого земляка, Йосифа Ґовалка суму 10,000 долярів, а титулу відшкодовання за утрачену любов жінки. Фрончак прибув перед кількома роками до Америки, полишаючи в краю жінку і дїти. Добивши ся дещо гроша, спровадив до Америки свою родину і через якийсь час жив щасливо. Аж тут в коротці по приїздї його жінки до Дітройт, приїхав Ґовалек, який Фрончакову знав еще в Галичині, і тут зачав еї баламутити. Ніякі просьби ані упімнення мужа не помогли. Фрончакова залюбила ся на забій в Ґовалку, не хотячи ані чути про свого чоловіка. Фрончак чує ся отже сим дуже покривдженим, та жадає судово від Ґовалка відшкодовання, в квоті 10.000 долярів. Правдоподібно дуже любив свою жінку, коли так високо цінить її привязанє.

**Ювилей** пального оружа. Сего року сьвяткує Европа 500літний ювилей стрільного оружя, о ужитю якого згадують женевські записки з року 1313. Найстаршим ручним пальним оружем є рушниця, котра складала ся з желізного цилїндра, подібного до люфи; порох запалювано льонтом. В р. 1324 запроваджено такі рушниці в Мецу, в р. 1326 у Фльоренції, а в 1345 в Могуації. З того часу рушниці удосконалювано чим раз то більше і можемо сподївати ся, що в коротким часї будемо мати карабіни, які після стрілу будуть набивати ся автоматично.

**Як пізнавати** кілько літ корові. Найпевнійше можна пізнати по рогах, а іменно по обручках (карбах на рогах), зовсім так, як пізнає ся вік дерев по слоях. Корови аж до третого року не мають на рогах ніяких заглубленнь і карбів. Але вже в четвертім роцї робить ся з верха на розї заглублене довкола, котре можна і видїти і чути під пальцями. З кождим роком опісля аж до найстаршого віку робить ся по одній такій обручці. Корова, котра має чотири такі обручки, має сім літ. Тоті заглублення дадуть ся пізнати під пальцями, хоч би їх і не було видно. Торговельники старають ся затерти вік корови в той спосіб, що обезробують роги силом а відтак вигладжують деревом; але коли по таких рогах повести рукою, то не лиш чути заглубленя по них, але також можна пізнати і штучну політуру.

### Господар хати.

Мужик лиха нароби́в,
А жінки боя́в ся, —
Сховав ся по кутах,
Тай під піч сховав ся.

Та лопатою під піч:
„А вилізай, враже!"
А той далі у куток —
Тай до неї каже:

— „Геть, погана сатано!
Ґеть, бісова мати!
Тепер мене не займай;
Я господар хати"!

**Belmont Cafe**
593 MAIN Str.
Наша реставрація є отворена на день і ніч.
В нас найлутші на 25 ц. обіди, 21 обідів лише $3.75. Говоримо по польськи і українськи. Зайдіть а пересьвідчитесь.

КОНЦЕРТОВА
повна
**ОРКЕСТРА**
на всякі вечерниці, забави, весіля, представленя і концерти до услуг в кождім часї під адресою
А. МУШКА 2—3
**863 Alfred Ave., Winnipeg.**

**Велика випродаж**
через яку нам потрібно місця на товар, спеціально на
**Ґрамофони**
ПО НАЙТАНШІЙ ЦІНІ.
По що Вам посилати заковленя до Ню-Йорку і платити високе цло, до того ще і не знаєте що дістанете. За наш Ґрамофон даємо повну ґаранцію, що грає виразно і без шуму.
Ми отримали богато нових Українських рекордів котрі суть чудні.

Вишліть $5.00 а ми вишлемо Вам $25.00 доляревий Ґрамофон при отриманю заплатите ще $10.00 всего отже $15.00.
В ДОДАТКУ ЩЕ 12 ПРЕКРАСНИХ СЬПІВІВ І ТАНЦІВ:
Менцінський М. — ц. к. сьпівак.
Ой зійди зійди — Фінал.
Як почуєш в ночи. — Радуй ся Учителю.
Гетьмани, Гетьмани! — Ой, вишеньки.
До сьміху, Монольоги і Танці:
Мацек Французем. — Ой куме, куме.
У фотографа. — Рах, цях цях.
Дует, Млинаря і коваля. Коломийка.
Ще додаємо 1.000 голосних ГОЛОК всьо вартости 25 дол., лише за попереднім надісланєм 5 долярів а 10 дол. по отриманю.
ЗАМОВЛЯЙТЕ у СВОГО!
*Ruska Knyharnia*
**850 MAIN St. Winnipeg, Man.**

# КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Видавці:
Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границею $1.50
Поодиноке число 5 ц.

Адреса Редакції і Адміністрації:
261 Fort Street
Winnipeg, Man.

CANADA
Ruthenian Weekly
Publishers
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd of CANADA
Theo. Stefanyk — president
Harry Bodnar — secr.-treas.
John Slusar — editor.

Subscription Per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5 ct.

For advertising rates and all business matters address
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

## Ліберали проти двомовних шкіл в Манітобі.

Орган Товариства ,,Оранджменів'' ,,Сентінел'', що виходить в Торонто, містить майже в кождім числі напади лібералів-членів сеї організації на міністра просьвіти в Манітобі п. Колдвела за те, що п. Колдвел станув по-стороні оправданих домагань Русинів і прочих поселенців в Манітобі, охороняючи систему двомовних шкіл сеї провінції, значить ся, щоби Русинам і прочим поселенцям вільно було уживати в публичних школах побіч мови англійської також рідної.

Послідне число згаданого органу, доносить що ліберали старають ся навіть вплинути на членів згаданої висше організації, щоби сї виключили п. Колдвела зі свого товариства. Ліберали рівночасно роблять заходи, щоби повалити закон з року 1890, який призволяє на істноване двомовних шкіл, уповаючи на поперте протестантів, а рівночасно з сим, як самі говорять, ,,при найблизшій нагоді'', себ-то при найблизших провінціональних виборах, будуть всіма силами старатись повалити консервативний ряд в Манітобі, який сей закон з року 1890-го охороняючи, дає спромогу як Русинам так і прочим народностям користуватись в публичних школах своєю рідною мовою.

Що ліберали задумують робити нехай посьвідчать слова їхнього дописувателя, поміщені в Органі ,,Оранджменів'': ось вони.

,,Єсли уряд Робліна не постарає ся змінити сих додатків (шкільний акт з р. 1890) і не переробить шкільного акту на звичайний простий не сектанський з одною мовою і одним ,,флеґом'', то оранджмени є прочими їх прихильниками в Манітобі знайдуть чоловіка, який буде управляти сею провінцією. Кождий член повинен старати ся всіми силами, щоби повалити систему двомовних шкіл, а дотеперішні двомовні переміняти в чисто англійські та завести право примушуюче посилати дітий до сих шкіл....''

Бачимо отже, що ліберали зеспілені з усіми своїми союзниками приготовляють на найблизші вибори в Манітобі завзяту борбу, в якій бажають повалити консервативний ряд, а з ним разом повалити систему двомовних шкіл в сїй провінції. Значить ся ліберали не хотять позволити, щоби Русини та другі народности мали право уживати своєї рідної мови в своїх школах.

Русини, Поляки і др. повинні пильно глядіти на те, що робить ся, та повинні, бути готові кождої хвилї до зведеня борби з лібералами та їх союзниками в борбі двомовної системи шкіл, в обороні рідної мови в тутешних школах, в обороні своїх учителів.

Борба, як видно вже тепер, буде завзята, становище однак наше в тій борбі буде о стілько кориснійшим, що за нами та за нашими домаганями в справі двомовної системи публичних шкіл,- стоїть уряд Робліна, стоїть консервативний ряд Манітоби, який разом з нами буде сеї справи боронити.

Єсли б упав теперішний ряд в Манітобі, тоді і наша справа, наші школи і уживане в них рідної мови пропадуть на все! Тож уважаймо та будьмо готові,

## Ще про справу наших шкіл в Альберті.

Ліберальний міністер просьвіти в Альберті видав розпоряджене, яким подає до відомости, що не буде жадних двомовних шкіл в Альберті, значить ся окрім англійської в публичних школах не буде можна учити жадної иньшої мови.

Н. Шандро, кацап, який зістав вибраний послом, завдяки надужитям, хвалить та признає слушність П. Бойлови в його зарядженях та поступованю взглядом двомовних шкіл та руських учителів в Альберті. — Яку однак слушність має п. Бойл та його лизун Шандро, найлїпше посьвідчить слідуюче:

Ми вже згадували про те в попереднім числі, що п. Бойл закинув брак кваліфікації вигнаним нашим учителям і постановив на їх місце англійських ,,більше кваліфікованих''. Про кваліфікацію однак сих англійських учителів, а властиво ліберальних агентів, ми довідуємось з ,,Новин'' ось що:

На місце прогнаного зі школи Коломия руського учителя наставлено Флечер англійського W. Dykemana.

Сей отже, після п. Бойла ,,фаховий учитель закликав невинну дівчину Гриника, що найраньше прийшла до школи, до свого помешканя на гору і обнимаючи її і своє тіло посадив її на подїла і довго її мучив, хотячи її знасилувати. Та дівчина з'усильно дерла ся, плакала і кричала о поміч через яких 15 мінут, доки діти не прибули до школи. Їх ґамір на долині спамятав звіруку-учителя і він пустив дівчину ненарушиною її внутр. Настрашене дівчатко сейчас збігло на діл і пустило ся бігцем до дому та розказало про все родичам.

Батько сеї дівчини В. Гриник удав ся сейчас до п. Зварича на Веґревіл і розповів все, що стало ся. П. Зварич, вислухавши все викупив варант і заарештував сего злочинця (Бойлового педаґоґа). На місци виявилось що згаданий англійський учитель допустив ся ще двох подібних проступків...

В суді, підчас переслуханя, виправляв ся сей ,,фаховий'' учитель всего, та крутив як міг, однак се не помогло, бо самі дівчата, яких він хотів знасилувати сьвідчили проти него, а їх щирість і отвертість вказували на те, що говорять правду.

Дотепер відбуло ся дві судові розправі: одна за мацане двох дівчат, що грозить карою три місяці, а друга справа за замічений ґвалт, за що карає ся 2 роками криміналу.

По переслуханю судія рішив, щоби злочинця відставити до форту а справу передати висшому судови до переведеня при засіданю лави присяглих.

З сего добре бачимо, що Бойлові учителї посідають кваліфікацію, однак не учительську, а радше арештанську, бо отвирає їм двері прямо до вязниці. — А таких ,,фаховців'', таких ,,кваліфікованих'' учителями цілком п. Бойлови не завидуємо, коби тільки тримав він їх для себе, а не слав їх між наш нарід...

---

Редактор ,,Канадійського Фармера'' на всї подїї та насильства, яких доконує ліберальне правительство в Альберті замкнув очи і уперто мовчить. Боїть ся, видно, сказати по правді читачам своєї ґазети, що виробляють ліберали з нашими учителями та дітьми, щоби ті нич де знали про несовістні поступки ліберальних ,,добродіїв''.

Що більше, редактор ,,К. Фармера'' не вагає ся навіть містити дописий, в яких похваляє ся учинок п. Бойла і Флечера, а накидає ся на наших учителів. ,,Кан. Фармер'' подібними своїми виступами ставить себе сьвідомо ворогом наших національних справ, він становить себе противником належних горожанських прав своїх читачів та передплатників; сї послідні повинні бодай тепер вже пізнати куди стремить, та яким оборонцем наших народних справ є ,,К. Фармер'', а в слід за сим повинні дати заслужену подяку — відплату.....

,,К. Фармер'' оправдує поступок п. Бойла та свою прихильність до нього тим що, мовляв, Русинам та їх дітям треба знати англійську мову, а через те повинні їх учити учителі-англійці, — Про потребу знаня англійської мови, та про те, хто скорше та розумнійше потрафить її вивчити наших дітий — ми поговоримо ще другим разом.

Читайте і передплачуйте
Канаду!

## Дістаньте безплатну ФАРМУ

В ВЕЛИКІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ

# МАНІТОБІ

ДЕ

### панує добробит.

Манітоба є славною через свою богату землю, котра родить найкрасшу пшеницю в сьвіті, а також і всяке друге збіже — овес, ячмінь і т. п. —і найкрасшу огородовину в сьвіті.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що приваблила поселенців, а будучи найдавнійше заселеною она дає нагоду до успіху своїми школами, телефонами, дорогами і т. и.

Кождий фармер, що займає ся мішаним господарством і плекає худобу, безроги, вівці і коні, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ринок в Західній Канаді. Все що фармер продукує зараз знаходить ся і завсігди по добрій ціні місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складають ся з 160 акрів, роздають ся поселенцям Урядом і богато Русинів розпочали фармерство на сїй земли і тепер стоять на добрім становищи.

Єсли хто не хоче зараз розпочинати роботи на своїй фармі доки не зрозуміє обставин краю, той може легко знайти роботу на якій будь другій фармі за добру платню. Опісля набувши практики може мати свою власну фарму.

Манітоба має ще досить місця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кільком европейським провінціям злученим разом. Приходіть до Манітоби і будьте незалежними.

Напишіть ще нині за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу
Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО єсли ви напишете до:

## Department of Agriculture
## Winnipeg, Manitoba, Canada.

## КУПУЙТЕ ШЕРИ

в Руській Видавничій Спілці

яка видає

руську тижневу часопись ,,КАНАДУ''

Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить $20,000.

Шери продають ся по $1.00 (одному долярови) один.

Кождий Русин повинен купити собі шер в нашій Спілці і стати членом нашого видавництва та інтересуватись його розвоєм.

По всякі інформації пишіть на адрес:

**Ruthenian Publishing Co., Ltd.**
**261 Fort Str. Winnipeg, Man.**

Шеріть і передплачуйте часопись ,,КАНАДУ.''
Передплата виносить тільки $1.00 на рік.

## Як нас привитали.

,,Канадійський Русин'' подає ,,Канаді'' свої науку, як має поступати, яку ми, розуміє ся, приймаємо за ,,добру монету'',бо годить ся кождої ради вислухати. На побоюване ся ,,Канад. Русина'', щоби ,,Канада'' не зійшла на становище ворога свого народа, ми скажемо тільки се, що становище, розвій та зміст ,,Канади'', залежить від наших людий, які суть її щировцями і яким добро нашого населеня в Канаді лежить не меньше на серці, як і ,,К. Русинови''. Правда підозрівати можна, однак коли ми поглянемо майже на всі наші тутешні часописи а навіть на ,,К. Русина'', то подібно можна їх всїх підозрівати.

Ми справді думаємо робити а не лиш балакати, та годі вже в початку, в першім розвою, в першім числі показати роботу. Вперед приходить думка, потому ,,балакане'' а опісля вже робота та висліди з неї.

,,Український Голос'' на разі мовчить. Таку мовчанку можна собі двояко пояснити: або ще не надумав ся, що має сказати, або ,,мовчанєм притакує'', значить ся є рад появі нашої часописі та годить ся з тим, що наша часопись бере собі за задачу зробити, з її програмою і заявами.

Як-би небуло, а ми не сумніваємось, що ,,Укр. Голос'' задумає ся за промовити своє слово до нас. Не[illegible], почекаємо...

,,Ранок'' ,,вимацав'' ,,друкарського чортика'', та давай ним обертати на всї боки. Ми признаємо, що та друкарська ошибка, яку ,,Ранок'' не забув доглянути виразні змінила значіне сказаного реченя, та однак ,,Ранок'' повинен бути ми такі ,,друкарські чортики'' вирозуміли, як і другі, бо такі ,,чортики'' трафляють ся всюди, навіть і в ,,Ранку''. Не забув рівнож ,,Ранок'' перейматись по наших оголошенях на семій сторінці, та за повинну про отворене Русином складу напитків. Ми несумніваємось, що ,,Ранок'' знає, пощо бере ся до ґазети оголошеня. Він знає, що часописи беруть оголошеня на те, щоби придбати собі певний дохід бо всякі оголошеня суть платними, а через те виповняють давні часописи давніше істноване. Єслиб ми в нашій часописі проповідували пиятику та кричали: пийте люди! тоді друга річ, дивувати ся однак на оголошеня се цілком не на місци. Ми віримо, що ,,Ранок'' також є за тим, щоби скорше заробив свій чоловік, як чужий. Люди мають всякі ,,потреби'' а в даній потребі, чому-б їм не зайти до свого чоловіка?

---

,,Канадійський Фармер'' [illegible] силкував ся щоби щось ,,мудрого'' сказати — та зі всего його дутя вийшов великий ,,пшик.'' Ми сподівали ся щось мудрійшого від ,,славного'' редактора ,,К. Фармера'', який ставить себе навіть на рівні з Толстим. Як нам доносять, п. Гикавий прів цілих півтора дня, доки втесав таку дурницю. Бо такі ,,едіторіяли'' як в послїднім числі ,,Кан. Фармера'' справді не можна інакше назвати. На таку писанину ,,Кан. Фармера'' ми навіть не будемо звертати уваги а зачекаємо, доки редактор не придумає щось поважнійшого.

---

В редакції ,,Фармера'' і ,,Ранка.''

Ред. Фармера: п. ред. ,,Ранка; будьте так добрі та злийте мені на голову зо два ,,пейли'' зимної води.

Ред. ,,Ранка'': А то на що?, що з вами стало ся?

Ред. Фармера: Знаєте я писав тепер рецензію про ,,Канаду'', та так зіпрів так заґикав ся, — що вже не можу прийти до себе.

Ред. Ранка: О, єсли то, то служу, хочби ви і чотири пейли — а ви мені колись віддячитесь.

## Зі сьвіта.

— **Холера.** Случай холери сконстатовано в Дальматії, а також на Угорщині. В Тітель над Дунаєм помер на азійську холеру корабельний робітник. В цілій Угорщині заряджено средства обережности та заборонено спроваджувати сьвіжі засоби поживи з Сербії і других балканських держав.

**Судова розправа** проти студента Джиґала (котрий в червни застрілив польського професора Бутковського у Львові) вже визначена. Відбувати ся буде вона перед лавою присяжних через 3 дни, а се 15, 16. і 17 вересня. Акт обжалованя закидає йому скритоубійчий морд. Провід розправи спочивати буде в руках радника Левицького.

**Землетрясене в Галичині.** — З [illegible] товмацького повіта доносять, що у второк дня 12-го м. м. о 8ій годині і 48 мінут дало ся чути землетрясене. Рівночасно дало ся чути підземний гук, який тривав кілька секунд. В сїнях шкільного будинку відірвав ся кавалок заправи; шиби у вікнах і тарелі на столї дзвеніли. Погода в сю пору була гарна. — Також і в сусіднім селі Нижнів завважено в тім часі землетрясене.

**Заручини** в царській родині. — Найстарша дочка російського царя Миколи Ольга має в недалекій будучности заручити ся з найстаршим сином румунського наслідника престола, князем Каролем. Румунський наслідник престола має с вереснем поїхати на Крим, де стріне ся з царською родиною і там наступлять заручини.

**Убиті** громом офіцири. — Сербська часопись ,,Політика'' доносить, що дня 10-го серпня, підчас бурі, убив грім у воєнним таборі під Владичин Ган оберста артилерії Віволяровича і оберлейтнанта авдітора Манировича. Грім вдарив в шатро і в той спосіб понесли оба смерть на місци.

**Напружене** між Австрією і Італією. По причині виданя Австрією італійських почтових урядників в Триєсті прийшло між сими двома державами до непорозуміня. Удавана прихильність, а в дійсности штучно закрита ворожнеча між сими двома державами, уступає місця явним підозрінєм та ворожим виступом.

На сьвітло денне виходять тепер давно неполагоджені ,,обрахунки'', які ще більше заострюють непорозуміне.

### Через віру.

В Варшаві в шпиталі померла жінка Віщомірська, котра перейшла з православія на католицизм. Католицьке духовеньство не важило ся хоронити її, боячи ся одвічальности а православне не хотіло ховати її тому, що покійна стала католичкою. Через те труп пролежав в шпиталї більше як тиждень, поки ген. губер. Скалон після енерґічних заходів управителя шпиталя не приказав похоронити покійну на католицькім кладовищи.

## Вісти з Канади.

**В Петерборо,** Онт. завалив ся будинок складу J. C. Twinboll Co. на розі улиць Джорджа і Сімсон. Під звалищами найшло смерть четверо людий а кільканадцять є раненних.

**В Лондон,** Онт. згоріли до тла виставові забудованя. Згоріли гали машин, стайни, ресторація, магазини і др. Шкоду обчислюють на 100,000 доларів.

**Один** консервативний посол більше. — При доповняючих провінціональних виборах в East York, Ont. побідив консервативний кандидат Geo. S. Henry кандидата партії ліберальної Альберта Чемберлейна більшостію 600 голосів. G. Henry отримав більшість зі всїх майже ,,пулдівізіях.''

**Клопіт** з міліонером Товом. Міліонер Тов, що утік зі Сп. Держав до Канади наробив богато клопоту ся судам канадійським так і стейтським. Урядники зі Сп. Держав жадають його видачі, а знова Канадийці не хотять його видати, кажучи що немає ніякої правної підстави щоби Канада мала його видати Сп. Державам.

Адвокати Това постарались навіть, що заступника прокуратора, Джірома, що прибув з Ню Йорку до Канади за Товом, — арештовано на підставі оскарженя М. Ольріха, який заявив, що заступник прокуратора Джіром є налоговим картярем ,,ґемблером''.

На підставі сего оскарженя Джірома арештовано і відставлено до вязниці в місточку Котікук, де відбула ся проти сего прокуратора розправа.

На розправі оправдано Джірома і судія перепросив за прикрість, якої він дізнав.

Hon. W. JAMES ROCHE, M. D., L. L. D.
теперішний міністер внутрішних справ.

В сих днях приїде до Вінніпеґу Hon. J. W. Roche, міністер внутрішних справ, який тепер звиджує західні провінції Канади. Перед кількома днями був він в Реджайні, Саск. де тамошнє населене справило йому дуже величаве приняте.

П. Роч був вибраний послом з округа Міннедоза, де о його вибір старали ся успішно заміщкалі в тім окрузі Русини.

П. Роч при кождій нагоді старає ся оказати свою прихильність до Русинів, як рівнож є він одним з перших приклонників двомовної системи публичних шкіл.

Що буде дальше з Товом о сїм донесемо читачам пізнїйше.

**Начальник поліції** оскаржений о пияньство. — В Мус Джов, Саск. оскаржено начальника поліції Деросітер-а о надмірне уживане алькоголю підчас служби, та брутальне поведене з своїми підвладними. ,,Примірний'' начальник поліції оправдував ся підчас розправи тим, що його болїло в животї і він уживав ,,віскі'' лише яко лікарства. Судія відложив справу на пізнїйше, хотячи вперед переслухати сьвідків.

**Велика крадіж.** — В місті Фор Ворт, Тексас невислїджені доси злодії обібрали тамошний банк. Після обчисленя в банку не достає 13.000 долярів. Безперечно за сю суму зможуть злодії зробити собі ,,ґуд тайм.''

**За богато говорять.** — Френк Фарінґтон інтернаціональний орґанізатор злучених майнерів, який викликав страйк на острові Ванкувер, на публичнім мітінґу в місті Ванкувер сказав слідуюче:

,,Я цілковито не уважаю за мучеників тих людий, яких арештовано підчас страйкових заворушень. Їх уважаю лише за дурнів, які не мають на стілько розуму, щоби уміли мовчати. Мене не арештовано лише через то що я мовчав. Я сидів вже в арешті за справу робітничу, однак я пізнав, що вязниця се усе місце, з якого можна б зробити який небудь інтерес''.

Нехай всі ,,балакучі патріоти'' звернуть увагу на повисші слова дїльного робітничого провідника.

**Признав ся до убійства.**

Шіго Саск. Вчера арештовано тут Миколу Шевчука і А. Хрістінца на підставі підозріня о убійство чоловіка в Йорктоні, якого мали доконати перед кількома днями. Арештованих доконав констебль Е. Сміт. Підчас розправи, яку провадив судія Е. Драйден, М. Шевчук признав ся до убійства, яке поповнив в Йорктоні минулого вівтірка.

## ЦІНИ ТОРГОВЕЛЬНІ У ВІННІПЕГУ.

Вівторок 6. вересня пшениця:

| | | |
|---|---|---|
| 1 нортерн | 89 | ц.буш. |
| 2 ,, | 86½ | ,, |
| 3 ,, | 83½ | ,, |
| 4 ,, | 79 | ,, |
| 5 ,, | 71½ | ,, |
| 6 ,, | 67 | ,, |
| На пашу | 61 | ,, |
| Ч: 1 ред уінтер | 89½ | ,, |
| Ч: 2 ред уінтер | 86½ | ,, |
| Ч: 3 ред уінтер | 84 | ,, |
| Ч: 4 ред уінтер | 75½ | ,, |
| **Овес:** | | |
| Ч. 3 Сер. Зах. | 34½ | ,, |
| Екстра на пашу | 34½ | ,, |
| На пашу ч: 1 | 32½ | ,, |
| На пашу ч: 2 | 32½ | ,, |
| **Ячмінь** | | |
| Ч: 3 | 48 | ,, |
| Ч: 4 | 46 | ,, |
| Відкинутий | 42½ | ,, |
| На пашу | 42½ | ,, |
| **Лен:** | | |
| Ч: 1 Півн.Зах.Сер | 1.31 | ,, |
| Ч: 2 Сер. Зах. | 1.28½ | ,, |
| Ч: 3 Сер. Зах. | 1.15½ | ,, |
| **Мясо:** | | |
| Воловина | 10 | ц. фунт |
| ,, Но. 2 | | ,, ,, |
| Свинина | 13 | ,, ,, |
| Шинка | 17—21 | ,, ,, |
| Телятина | 14 | ,, ,, |
| Індики | 14 | ,, ,, |
| Кури | 20—22 | ,, ,, |
| Гуси | | ,, ,, |
| Качки | | ,, ,, |
| Риба | 9 | ,, ,, |
| **Муки:** | | |
| Ройл Гавсгольд (бочка) | $5.60 | |
| Гленора Патент | 5.10 | |
| Мей.Стронг Бейкерс | 4.50 | |
| Файф Розес | 5.60 | |
| Лейквуд | 5.45 | |
| Медора | 4.00 | |
| XXXX | 3.10 | |
| Пюрити | 5.60 | |
| Медалїон | 5.30 | |
| Три Старс | 5.00 | |
| Белл Патент | 4.80 | |
| **На годівлю:** | | |
| Грис | $16.00 | тон |
| Грис, дрібний | 18.00 | ,, |
| Ячмінь | 25.00 | ,, |
| Сіно | $10—15.00 | ,, |

Тон 2000 фунтів.

| | | |
|---|---|---|
| **Всячина:** | | |
| Покладки сьвіжі | 22.30ц. | доз. |
| Бараболї | 65 | ц. буш. |

П. И. АЛЕХНО.
Русько-Польський заклад фотографічний, похоронний і погребовий. — Автомобілї для виїзду, карети на весїля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk ave.
Телефон: St. John 1794.
Winnipeg, Man.

Elliott, Macneil & Deacon
адвокати, нотарі [illegible] і ведуть справи в судах карних і цивільних.
Офіс: 316 McIntyre Block
Phone Main [illegible] Winnipeg, Man.

ПЕРШИЙ СЛАВЯНСЬКИЙ
NORTH WESTERN LIQUOR HOUSE
Weselak & Hrabi, ВЛАСТИТЕЛІ
Найлїпша горівка, вино, лікери і пиво. —— Уміркованї цїни.
Висилаємо всї ордери за [illegible]. —— Просимо о замовлення.
Телефон: Garry 4239. Winnipeg, Man. 300 Logan Ave.

Не вірте, доки не переконаєтесь!

Прийдіть або напишіть до найстаршої нотаріяльної фірми
KIMMEL & KOTSCHOREK.
а тоді переконаєте ся, що совісно і скоро Ваші справи будуть полагоджені.

Ми займаємо ся продажю шіфкарт так до як і з Европи на усї лінії, посилаємо гроші до старого краю, виготовляємо так тутешні як і старокраєві документа, а то: контракти купна і продажі, повномочія, цесії, перепроваджуємо процеси в старім краю і т. д., асекуруємо від огню і на житє, позичаємо гроші а також продаємо і купуємо лоти, доми і фарми.

Інформації даємо безплатно за залученем 2ц. марки на відповідь.

KIMMEL & KOTSCHOREK
215 Logan Ave. Phone Garry 2288 Winnipeg, Man.
G. Kimmel, нотар і правительственний комісар.

РОДИМЦІ!
Єсли хочете їхати до старого краю, або хочете спровадити своїх кревних до Канади то приходіть до C.P.R.-ського офісу до головних агентів
A. CALDER & SON.
БАНКИРІ
663 Main St. Winnipeg,
MANITOBA

Ми спроваджуємо рік річно тисячі народа без жадної перешкоди.
Ми також посилаємо гроші до старого краю скоро і безпечно.
Ми також вимінюєм доляри на австрійські гроші і продаємо австрійські марки.
Ми маємо щадницю і приймаємо гроші від доляра до тисячі і висше та платимо процент.
П. А. Каракоцюк є наш укр. представитель.

# Тарас Бульба.

(Зміст і уривки з повісти Миколи Гоголя).

(Конець.)

— А що, браття, сказав Тарас, перекликуючись ся з куренними, є ще порох в порохівницях? Чи не ослабла козацька сила? Не гнуть ся козаки?

[illegible]

---

# Поради для фармерів.

[illegible]

---

[illegible]

Як виплачуєсь гроші за курі почтою або залізницею.

[illegible]

## Гумористика.

### Добити капане.

[illegible]

НАЙНЕЩАСЛИВІЙША НІЧНІСТЬ.

[illegible]

С РАДА РІЧНОЇ ВСЕ.

[illegible]

То хто, браття? — Ні, не вгадали!

На тім горілка.
То і кінець тай вся.
В лісі скоміла.

**Norwood Hotel**
Телефон: St. John 890
825-830 Main Str.
Спання і віКт $1.50 і на день

[illegible]

**Oriental Hotel**
Tel. St. 6716 700 Main Str.
Дмитро Ониуфрій, власт.

[illegible]

**Ontario Hotel**
853 MAIN STR.
Phone: St. John 805
Jas. Hennessy, Propr.

[illegible]

**THE SELKIRK HOTEL**

[illegible]

**SUTHERLAND HOTEL**

[illegible]

Першай Руський Гуртовий Склад
**Руська Пропінация „Орел"**
РОЙКО, властитель — 175 HENRY Ave.

Приймає всякі жертви і висилає на провінцію.
Купуйте у свого!

Н а ш а а д р е с а:

**175 Henry Ave., Winnipeg.**

**The Winnipeg Wine Co.**

Повідомляємо своїх земляків, що ми є одиноким складом правдивої горілки [illegible]. Спроваджуємо просто з „Radowic, Galicia" в бочках під [illegible] австрійським урядом, на малім товарі [illegible]. За вина ми беремо [illegible].
До всіх місць в Канаді висилаємо на С. О. D.

**The Winnipeg Wine Co.**
Phone: MAIN 40
**Main Str. Winnipeg.**

ДОБРЕ ЗНАНИЙ
**Склад всього рода напитків**
В. ЦІММЕРМАНА
**673 Main Str. Winnipeg.**
Phone: MAIN 2505

[illegible]

На жадане висилає на провінцію.

## Місцеві Вісти.

**В суботу** 6 вересня відограв аматорський кружок ім. М. Заньковецької у Вінніпегу драму Подвиського:

„Хто батька покидає — того Бог карає“.

Штука сама собою слаба, тому й не дивно, що аматори нашого руського не все могли виповнити своїй задачі. На перше місце виносить ся п. Гнилин у ролі Миколи. Після него аматир п. Трач, та до її кождому місця уділено як бо йому. Інші ролї виглядали слабше — хоч в деяких аматорів можна було добачити добрий матеріял для драматичної штуки. Більше праці в режісеруванню, можна було позбути ся тої дісгармонії, яка панує між грою аматорів. Аматори повинні бути „зіграні“ так як добра оркестра, один другому помагає в ладити в тон і не випадати з ролі.

Найперше вражіня невідповідна гардероба, неможлива характеризація та недбала обстанова сцени.

Зібравши те все до купи то вистава не викликала найменьшого вражіня у глядачів.

При добрій одним волї та охоті самих аматорів, на будуче можна було оминути всякі недостачі, які річ природна, всі початкуючі аматори мусять мати.

І Рим відразу не був збудований, говорить народна пословиця, — значить всяка вправа, кожда будова мусить іти постепенно в перед і тільки тоді стане вона гарною і вартісною.

**Місто Вінніпег** видало вже в сїм році перміттів на будову домів на 13 міліонів долярів. Видно, що наше місто росте як на дріжджах і цілковито не відчуває фінансової кризи, про яку говорить ся.

**В суботу** рано засудив судія Макдоналд Росіянина Андрія Пісменюка на два місяці за ошуканьство.

Після поліцайних донесень Пісменюк є політичним переступником в Росії і був навіть засуджений на ціле житє на каторгу в Сибірі. Відтіля він утік через Японію і прибув до Канади. Після відсиджения кари буде Пісменюк правдоподібно виданий з Канади і відданий в руки російської поліції.

**Наука в вечірних школах в Вінніпегу розпічне ся в понеділок дня 22 вересня.** Відбувати ся буде вона три рази тиждено, т. е. в понеділок, середу і четвер, а в будинках слідуючих публичних шкіл:

Cecil Rhodes, Strathcona, Aberdeen, Lord Selkirk, Norquay, Somerset, Greenway, Alexandra, Gladstone і Lord Roberts.

Наука читаня і писаня по англійськи та аритметики уділяти ся буде безплатно, зголошуючі ся однак мусять зложити 2 долярі кавції як запоруку, що будуть правильно учащати на науку. Вписи до сих шкіл будуть відбувати ся від 16 до 18 вересня в школі Александра на розі Елмонтон і Сейнт Мері улиці в урядових годинах від 7.30 до 9 вечером. Бажаючі учащати на ті курса мусять мати уповнений 14 рік житя.

Зі своєї сторони мусимо поручити нашим [illegible], що не знають англійської мови, учащати на сї вечірні курса. Минулого року брало у них уділ понад 3000 осіб, в сего року надіють ся ще численнійшої участи.

1-го октобра с. р. відбуде ся голосоване горожан міста Вінніпегу над тим, чи місто Вінніпег має видати 13 міліонів долярів на заосмотрене себе в воду. На вчерашнім засіданю міської ради ся „by-law“ перейшло майже одноголосно; тепер полишає ся тільки горожанам нашого міста сказати своє слово так або ні. — Памятайте всі, що голосоване відбуде ся в середу 1. жовтня.

В протягу місяця серпня лучило ся у Вінніпегу 20 наглих случаїв смерти, з котрих 16 лучилось в першій половині місяця. Серію наглих випадків смерти розпочав ся звісний убійством жидівки Файнштайн дальше десять осіб найшло смерть в воді, один застрілив ся, один умер від сонячного удару і один на удар серця. Одного убила електрика, один зістав припадково постріляний; одна дитина умерла від укушення мухи і три особи згинуло через упадок або переїхання.

За махрованє чеків зістав засуджений Александер Мекдоналд, який прибув до Вінніпегу з західної Канади, на рік вязниці. Там високий [illegible] судія Макдоналд пояснив тим, що таких птахів треба добре укарати, щоби відучити на будуче від подібних обманьств.

Через недогляд вкрала ся в минувшім числі ошибка в оголошеню та новинці п. А. Ропки, і так:

Склад напитків, якого властителем є п. А. Ропко находить ся під ч. 175 Генрі ave., а не як було подано попередно 175 Higgins ave.

Минувшої суботи забило Поляка Томаша Кендра, котрий був занятий при будові в Домініон Експрес Ко. коло С. П. Р. стації. Груба штаба желїза впала на голову нещасного і розчерепила йому чашку. Заліазанний амбулянс перевіз його до шпиталю, де по кількох годинах закінчив житє. Т. Кондра походить з російської Польщі і мешкав під ч. 502 Редвуд аве. у п. С. Коблї, котрий оповідає, що небіщик вже від довшого часу жалував ся на те, що небезпечно робити, бо контрактор не дбав о то, щоби поставити добрі руштовання та подбати о потрібну охорону.

Чоловік заморданої початком минулого місяця Жидівки, Файнштайн призначив від себе 500 долярів нагороди за висліджене або зловлене убійника його жінки. На сю саму ціль призначило рівнож 500 дол. місто Вінніпег. Значить ся той щасливець, якому удасть ся приловити убійника дістане разом 1000 дол. нагороди. Поліція ще до тепер не вислїдила якийнебудь слід злочинця.

**Бартендри** організують ся. Бартендри міських готелів у Вінніпегу заложили свою власну юнію, яка має на цїли зорганизувати всїх місцевих „барових фаховців“. Юнію сю заложено з кінцем минувшого року і вона тепер вже числить понад 300 членів. Здаєть ся, щоб нашї люди, які так часто мають нагоду стрічати ся з бартендрами, бодай від них брали собі примір та й собі організувались....

**Після** виказу департаменту здоровля за місяць серпень було у Вінніпегу 115 случаїв заразливої хороби і 10 випадків смерти, а саме: один умер на тиф — два на шкарлятину і шість на сухоти. З 116 случаїв було хорих: 32 на тиф, 32 на шкарлятину, 14 на дифтерію 12 на кір і 19 на сухоти.

◆

### ВАЖНІ ПОСТАНОВИ ПРИЙЦЄВ КАНАДИЙСЬКИХ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Котра будь особа, що є головою родини, або будь-котрий мущина, що має скінчених 18 літ, може взяти гомстед чверть секції, вартісних земель в Манітобі, Саскачевані або Альберті. Аплікант мусить явити ся особисто перед Домініон Ленде агентом, або в місцевого агента дотичного дистрикту. Вписе через заступництво можна полнити в кождого агента на таких условиях, з батьком, матерію сином дочкою, братом, або сестрою тогож гомстедовця.

Обовязки: мешкати шість місяців і управляти фарму кождого року 6 місяців протягом 3 літ. Гомстедовець може мешкати девять миль в віддаленю свого гомстеду на фармі, що найменьше 80 акровій його посідання, або його батька, матери, сина, доньки, брата чи сестри.

В декотрих дистриктах гомстедовець добрих обставин може купити одну четверту секцій, що примирає до його гомстеду. Ціна 3 дол. за акер.

Обовязки: Мусить мешкати кождого року 6 місяців до 6 літ, почавши від дня взяття даного гомстеду (виключаючи час, в котрім старати ся треба о патент) виробити 50 акрів.

Гомстедовець, що після права вже [illegible] гомстед в даним дістрікті.

Обовязки: Мусить мешкати кождого року 6 місяців через 3 літ, виробити 50 акрів і побудувати дім за 300 доларів.

**W. W. CORY**
**DEPARTMENT OF THE INTERIOR**
Ottawa, Ont.

◆

## НОВІ КНИЖКИ

Руська Книгарня отримала богато нових книжок котрі суть:

| | |
|---|---|
| Петрії і Довбущуки — чудесна повість у 2ох частях Д-р І. Франко | 75 ц. |
| Образки з громадянського розвитку Русинів — з образками | 75 ц. |
| На білих скилах | 60 ц. |
| Куди ідеш Господи? (Quo Vadis?) Г. Сінкевича | 50 ц. |
| Полонений на Кавказі — | 15 ц. |
| Історія Українського письменства | $2.00 |
| О 12 таблицях, чудесні байки | 30 ц. |
| В неділю рано зіле копала | 90 ц. |
| Давнє й нове — Мій Ізмарагд, поезії І. Франка | $1.50 |
| Твори Тараса Шевченка I і II том | $1.60 |
| Смерть богів | 35 ц. |
| 1,000,000 оповідання | 25 ц. |
| Історія одної дівчини | 20 ц. |
| Чорні Маски | 20 ц. |
| Атлас в українській мові | $1.00 |
| Історія Козаччини | 45 ц. |
| Літературні Характеристики укр. письменників I і II часть | $1.00 |
| Перед сходом сонця | 25 ц. |
| Як я то бачу | 30 ц. |

Хто ще не має нехай замовить собі „Що стало ся з Рудольфом?“ австрійським престолонаслідником — незвичайно інтересна історія, 220 сторін і богато образків лише 50 ц.

Замовляйте
Катальоги
Книжок
Даром!

**Ruska Knyharnia**
850 Main Str. Winnipeg.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА

**Ю. МАЧУЛИ**

ПОЛАГОДЖУЄ СЛІДУЮЧІ СПРАВИ:

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи, продає і купує ґрунта в старім краю, стягає довги і полагоджує всякі пертрактації спадкові.

Полагоджує також всякі справи тутейші, — як рівнож продає, купує і міняє фарми і міські реальности.

Ю. Мачула перебрав офіс від Тео. Стефаника.

Пишіть або приходіть:

**GEO. MACZULA**
NOTARY PUBLIC & COMMISSIONER.
856 Main Str. Phone St. John 1766.

**Найстарше Бюро Адвокатско-Нотаріяльне в Вінніпеґу.**

ПЕРЕВОДИТЬ процеси всякої категориї в старім краю і Канаді
ВИРОБЛЯЄ контракти, повновласти і всякі инші документи старокраєві і Канадийскі
ПРОДАЄ шифкарти на всї лінії кораблів, з їздою морем тільки 6 до 7 днів
МІНЯЄ І ВИСИЛАЄ гроші до всїх частий сьвіта скоро і безпечно
ПРОДАЄ І КУПУЄ ґрунта в старім краю і Канаді і стягає старі довги.

В всяких справах і клопотах удавайтесь до нас.

Управитель фірми М. В. Слобода, нотар.

RUSKA KANCELARYA
NATIONAL REALTY CO.
541 MAIN Street Winnipeg, Man.

**ДО КАНАДИ**
**або**
**до Старого Краю**
Phone: MAIN 761

## ВСЕСЬВІТНА КАНЦЕЛЯРІЯ

Заснована для Русинів-Українців цілої Канади

МИ є ТІ, ЩО ВАС ЗАДОВОЛИМО
В СЛІДУЮЧИХ ПОТРЕБАХ:

Виробляємо контракти купна і продажі, як також повномочія легалізовані через конзулят.

Доконуємо всякого рода судові і позасудові, старокраєві і канадийські справи через довірених адвокатів.

Асекуруємо від огню і на житє в найретельнійших компаніях.

Продаємо і купуємо лоти, доми і фарми і виробляємо позички на малий процент

Продаємо шифкарти на найвідповіднійші корабельні лінії і

даємо всяку роботу. Всяка порада дармо.

І. Михайлюк, нотар, ком. урядовий. С. Савула.

**179 Henry Ave., Winnipeg Man.**

**УВАГА! СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ!**

**В старім краю** полагоджуємо справи нотаріяльні і адвокатські. Всі старокраєві процеси перебирає мій брат Д-р Зигмунд Варшавський адвокат в Австрії і ми ручимо за солідне перепроваджене.

**В Канаді** купуємо і продаємо лоти, доми і фарми, продаємо шіфкарти на найліпші корабельні лінії до краю і з краю сюди. Виробляємо асекурації від огню, на житє і др.

Запишіть собі наш адрес!

МІЖНАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ
ЕДВАРД ВАРШАВСЬКІ і Ска.
НОТАРІ

834 MAIN St. Phones: St. John 1562 & 1604 WINNIPEG, MAN.